

عنوان مقاله:

سبک شناسی روایت در شعر اخوان ثالث (با تاکید بر نقد روایی نشانه ها)

محل انتشار:

فصلنامه کاوش نامه زبان و ادبیات فارسی، دوره 13، شماره 24 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

فرزاد کریمی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

غلامحسین غلامحسین زاده - دانشیار دانشگاه تربیت مدرس

قدرت الله طاهری - استادیار دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

سبک شناسی روایت، بخصوص برای تحلیل روایی شعری که صرفا به قصد قصه گوئی و داستان پردازی سروده نمی شود، ابزاری کارآمد در اختیار منتقد قرار می دهد و تا حدود زیادی از تاثیر سلیقه های شخصی در نقد می کاهد. در این مقاله ابتدا شعر مهدی اخوان ثالث را از منظر نشانه شناسی بررسی کرده ایم و سپس بر مبنای کمیت و کیفیت نشانه ها و رمزگان به کاررفته در متن، ساختار روایی آن را تحلیل نموده ایم. علت انتخاب اخوان ثالث برای نقد روایی آن بوده است که وی شاعری تاثیرگذار و نیز قصه گوست. بررسی ما نشان می دهد که اخوان از سمبولیسم برای بیان مقاصد خود بخوبی بهره برده است و برخلاف هم عصرانش، سمبولیسم مورد استفاده او نه در حیطه معنا، که بیشتر در حیطه فرم، شکل می گیرد. او در روایت گری به بهترین نحو عمل کرده و از توالی تصاویر و توالی فضا سازی به عنوان دو شگرد روایتی بهره برده است. اخوان توانسته است برخلاف جریان رایج روزگار خود، نماد سازی شکلی را بر نماد سازی مفهومی ارجحیت داده و با به اشتراک گذاردن عینیت با مخاطب خود، ذهنیت وی را در برداشت و تاویل آزاد بگذارد. به این ترتیب قضاوت از روایات شعری او حذف شده و متن از تبدیل شدن به بیانیه های سیاسی و اجتماعی به دور مانده است. نتیجه این نوع نمادپردازی، ارائه روایت به شکل پرداخت تصویری است که گاه به دلیل نوع استعاره های به کار رفته در آن به سمت روایات نمایشی نیز میل کرده است. در این روایات، هرچا نمادگرایی تضعیف شده، تمثیل های مستحکم و پرمایه ای جایگزین آن گردیده است و مجموع این عوامل سبب شده اشعار او پس از سال ها همچنان در اذهان باقی بماند. در شعرهای اخوان گاه اندک مایه هایی از رمانتیسم، رئالیسم و حتی سوررئالیسم نیز وارد شده است، اما وجه بارز و شاخص روایتگری وی، همان سمبولیسم پخته و بیشتر اجتماعی است.

کلمات کلیدی:

سبک شناسی روایت، مهدی اخوان ثالث، نشانه شناسی، نمادگرایی شکلی، نمادگرایی محتوایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1734488>

